

פתרון שאלות על התקופות המוסלמיות- ערביות והאסלאם

אלה תשובות שאני מציעה. אם מצאתם טעות – אשמח אם [תכתבו אלי](#) ואתקן.

180 השאלות הראשונות הועתקו ממבחני רישוי של קורס מורי דרך מהשנים
2000-2016

התקופה הערבית הקדומה

1. כשכבשו המוסלמים את ירושלים במאה ה-7 הם מצאו על הר הבית:
  - (א) מקדש אלילי
  - (ב) כנסייה ביזאנטית מפוארת
  - (ג) **ערימת אשפה ותל חורבות**
  - (ד) מנזר נטוש
2. אתרים מן התקופה האומאית:
  - (א) קלעת נמרוד, חאן אל תוג'אר, ג'וב יוסף
  - (ב) הפוגארות, חאן אל עומדאן, כיפת הסלע
  - (ג) **חירבת מיניה, ארמון הישאם, המסגד הלבן ברמלה**
  - (ד) בריכת הקשתות, הסראיה של יפו, מיצד עתרת
3. ג'אהיליה היא:
  - (א) **כינוי מוסלמי לתקופה שקדמה להופעת האסלאם**
  - (ב) כת מוסלמית מפלג האיסמעיליה שפעלה במאה ה-11
  - (ג) כינוי לחברי העדה הדרוזית
  - (ד) כינוי לצוענים המוסלמים היושבים בסמוך לשער האריות בירושלים
4. הרון אל ראשיד שייך לשושלת ה:
  - (א) אומאית
  - (ב) פאטימית
  - (ג) **עבאסית**
  - (ד) איובית
5. הארמון האומאי ח'ירבת מיניה, נמצא:
  - (א) **על חוף הכנרת**
  - (ב) על יד ירושלים
  - (ג) בין לוד לרמלה
  - (ד) על יד יריחו

6. בזמן כיבושה של ארץ ישראל על ידי המוסלמים, בירת הארץ היתה:
- (א) רמלה
(ב) ירושלים
(ג) **קיסריה**
(ד) יפו
7. אתר מהתקופה המוסלמית הקדומה:
- (א) **חורבת מינים (ח'רבת מיניה)**
(ב) חורבת קיאפה
(ג) חורבת מדרס
(ד) ח'אן אל סולטאן
8. שרידי ארמונות אומאים נוכל למצוא ב:
- (א) רמלה ולוד
(ב) מצד עתרת וקלעת נמרוד
(ג) **ירושלים ואזור יריחו**
(ד) ירושלים ועכו
9. השליט שציווה להרוס את כנסיית הקבר:
- (א) צלאח א-דין
(ב) בייבארס
(ג) **אל חאכם באמר אללה**
(ד) החליף עומר
10. בתקופה הערבית הקדומה ירושלים נכבשה על ידי:
- (א) צלאח א-דין
(ב) עבד אל מאלכ
(ג) החליף מועוויה אבן סופיאן
(ד) **עומר אבן אל חטאב**
11. חורבת מפג'אר (ארמון הישאם) הוא שריד מהתקופה ה:
- (א) **אומאית**
(ב) עבאסית
(ג) איובית
(ד) ממלוכית
12. ג'אהיליה הוא כינוי –
- (א) לפרבר במכה
(ב) מוסלמי ליהודים שנענו לקריאתו של מוחמד והצטרפו אליו
(ג) לכופרים באיסלאם
(ד) **מוסלמי לתקופה שקדמה לאיסלאם (תקופת הבורות)**

13. מייסד השושלת האומאית היה הח'ליף:
 (א) עומר
 (ב) מועוויה
 (ג) א-טאהר
 (ד) אל חאכם
14. ארמון אומאי שכמעט לא נותר ממנו שריד – ח'רבת מיניה, נמצא:
 (א) על חוף הכנרת
 (ב) על יד ירושלים
 (ג) בין לוד לרמלה
 (ד) ממערב ליריחו
15. המסגד הראשון שהוקם על הר הבית נבנה על ידי:
 (א) מועוויה אבן אל סופיאן
 (ב) עבד אל מאלכ בן מרוואן
 (ג) עומר אבן אל חטאב
 (ד) אל וואליד בן עבד אל מלאכ
16. האתר חרבת מפג'ר (ארמון הישאם) נמצא בסמוך ל:
 (א) יריחו
 (ב) קומראן
 (ג) חרבת מזין
 (ד) סרטבה
17. אתר שנבנה בתקופה העבאסית:
 (א) בריכת הקשתות ברמלה
 (ב) מסגד אל אקצה בירושלים
 (ג) מבנה התנכיזיה בירושלים
 (ד) חירבת אל מפג'אר (ארמון הישאם)
18. מרכז השלטון האומאי במאה ה-7 היה ב:
 (א) יריחו
 (ב) דמשק
 (ג) רמלה
 (ד) בגדד
19. בריכת הקשתות ברמלה נבנתה בימי שלטון של השליט:
 (א) הארון אל-ראשיד
 (ב) עומר
 (ג) בייברס
 (ד) סולימאן המפואר

20. שרידים מובהקים מתקופת בית עבאס ניתן למצוא ב:
(א) קלעת נמרוד
(ב) **רמלה**
(ג) קיסריה
(ד) עכו
21. מבנים מתקופת בית אומייה ניתן לראות ב:
(א) לוד, ליד כנסיית סנט ג'ורג'
(ב) רמלה ליד המסגד הלבן
(ג) **ח'רבת מפג'ר ("ארמון הישאים") ליד יריחו**
(ד) עכו ליד מסגד אל ג'זאר
22. אתר אומאי לחוף הכנרת:
(א) עובידיה
(ב) **חרבת מינייה (חורבת מינים)**
(ג) ח'אן ג'וב יוסוף
(ד) ח'אן א-תוג'אר
23. הארון אל ראשיד שיך לשושלת:
(א) בית אומיה
(ב) **בית עבאס**
(ג) הפאטימית
(ד) האיובית
24. שושלת בית עבאס שלטה בארץ ישראל במאות:
(א) **8 - 10**
(ב) 7 - 11
(ג) 9 - 13
(ד) 13 - 14
25. הח'ליף אל-חאכם קשור ל:
(א) **דרוזים**
(ב) צ'רקסים
(ג) בהאים
(ד) אחמדים
26. הקרב המכריע בהשתלטות האיסלם הקדום על ארץ ישראל היה ב:
(א) עין ג'לות
(ב) **ירמוך**
(ג) קרני חיטין
(ד) רמלה

27. ח'רבת אל מיניה (חורבת מינים) באזור הכנרת מתוארכת לימי השושלת ה:
 (א) עבאסית
 (ב) **אומאית**
 (ג) איובית
 (ד) פאטימית
28. עדויות מובהקות לרעידת האדמה של אמצע המאה השמינית לספירה ניתן לראות ב:
 (א) בית שאן ויודפת
 (ב) עכו ורמלה
 (ג) **בית שאן וסוסיטא**
 (ד) יריחו ובית שמש

אסלאם

29. מידאנה היא:
 (א) **צריח קריאה לתפילה במסגד**
 (ב) האוצר במקדש לאל אדוניס
 (ג) מקדשו של האל דן שנחשף בתל דן
 (ד) מי אדן הם מים קדושים ששימשו בפולחן
30. "אסרע ואל מיעראג" פירושו:
 (א) אהלן וסהלן
 (ב) **המסע והעליה**
 (ג) אחר הצהרים והערב
 (ד) שחיטת הכבש
31. המקאם האיסלאמי ראשיתו בתקופה:
 (א) **המוסלמית העתיקה**
 (ב) הממלוכית
 (ג) הסלג'וקית
 (ד) העותמאנית
32. "עיד אל אדחה" הוא חג:
 (א) המסיים את צום הרמאדן
 (ב) **המציין את עקדת ישמעאל**
 (ג) המציין את ראש השנה האיסלאמית
 (ד) המציין את יום הולדתו של מוחמד

33. בעלייתו השמימה הוריד עמו מוחמד את:

- (א) הקוראן
- (ב) חמש התפילות
- (ג) חמשת עמודי האיסלאם
- (ד) הסונה

34. "הכעבה" הוא:

- (א) סלע קדוש בצבע שחור ליד מדינה.
- (ב) המבנה המקודש ביותר לאיסלאם, נמצא במכה ובתוכו "האבן השחורה", הקדושה.
- (ג) מסגד מקודש, השני בחשיבותו לאיסלאם. נמצא במדינה ומחובתו של כל מוסלמי לעלות למקום לרגל פעם אחת בחייו.
- (ד) מקום תפילה ייחודי למוסלמים באיראן, משמש כאתר המוני לעליה לרגל.

35. "עיד אל אדחה" הוא:

- (א) לזכר הקורבן שהקריב מוחמד במכה
- (ב) לציון סיום צום הראמדאן
- (ג) לזכר עקדת ישמעאל
- (ד) תשובות א+ב נכונות

36. היג'רה היא מעבר מוחמד מ:

- (א) דמשק לבגדד
- (ב) מכה למדינה
- (ג) מדינה לית'רב
- (ד) מדינה למכה

37. בכל מסגד אנו מוצאים:

- (א) אבלק
- (ב) מח'ראב
- (ג) יציע
- (ד) תמונה של הנביא מוחמד

38. כף רגלו של מוחמד הוטבעה על פי המסורת המוסלמית ב-

- (א) מסגד אל ג'זאר בעכו
- (ב) מסגד הגדול ברמלה
- (ג) כיפת הסלע בירושלים
- (ד) מסגד עומר בירושלים

39. ירושלים מוזכרת בקוראן:

- (א) 3 פעמים
- (ב) פעמיים
- (ג) פעם אחת
- (ד) אף לא פעם אחת

40. ה"שהאדה" באיסלאם היא:
 (א) מתן עדות המתחייבת ע"י כל מוסלמי, על האמונה באל אחד ויחיד ומוחמד הוא שליחו. העדות היא חלק מתפילות היום.
 (ב) מלחמת קודש
 (ג) רחצת טהרה
 (ד) האמונה בתחיית המתים וביום הדין
41. כיוון התפילה במסגדים בארץ ישראל הוא דרומה כי:
 (א) בכל המסגדים בעולם זהו כיוון התפילה
 (ב) מכה נמצאת דרומית לישראל
 (ג) מסגד אל אקצא נמצא בחלק הדרומי של הר הבית
 (ד) כך החליטה ההנהגה הסונית בארץ ישראל במאה העשירית
42. "מנבר" הוא:
 (א) מתקן טהרה בחצר המסגד
 (ב) בימת דרשן במסגד
 (ג) מבוא לאולם התפילה בכנסיה
 (ד) המחיצה בין עזרת הגברים לעזרת הנשים בבית הכנסת
43. "סונה" בערבית פירושה:
 (א) הקדש
 (ב) מסורת
 (ג) עדות
 (ד) מלחמת מצווה
44. פרוש המילה חדית':
 (א) חדשה או שיחה [זו התשובה לפירוש המילולי בערבית: אַמְרָה]
 (ב) כינוי לאנשים שמסרו בעל פה אוסף הלכות [זו התשובה למשמעות מושג החדית' באסלאם: דברי הנביא מוחמד שנמסרו בעל פה, הכוללים את שושלת המסירה]
 (ג) מקום התרחשות הסיפורים אודות מוחמד
 (ד) אוסף חידות
45. מרבית ערביי ישראל הם:
 (א) סונים
 (ב) אחמדים
 (ג) שיעים
 (ד) עלווים
46. כף רגלו של מוחמד הוטבעה על פי המסורת המוסלמית ב-
 (א) נבי שועיב
 (ב) מסגד הגדול ברמלה
 (ג) כיפת הסלע בירושלים
 (ד) מסגד עומר בירושלים

47. "רמדאן" הוא:
 (א) חג מוסלמי בו צמים משך חודש בשעות שבין זריחת השמש לשקיעתה
 (ב) חג בו נוהגים הדרוזים לעלות לאתר המקודש להם – נבי סבלאן
 (ג) חג הקורבן המוסלמי
 (ד) חג הנהוג על ידי המוסלמים השיעים בלבד
48. לוח השנה המוסלמי מבוסס על:
 (א) הירח
 (ב) הכוכבים
 (ג) השמש
 (ד) הירח והשמש
49. לפי דת האיסלאם:
 (א) מצווה לשתות יין ב"עיד אל פיטר"
 (ב) חל איסור מוחלט על שתיית אלכוהול
 (ג) מותר לשתות אלכוהול בשמחות בלבד
 (ד) שתיית אלכוהול מותרת בזמן החאג'
50. "מקאם נבי מוסא" נמצא ב:
 (א) הר נבו
 (ב) צפון מדבר יהודה
 (ג) הר עיבל
 (ד) הר כרכום
51. ההיג'רה הייתה בשנת:
 (א) 614 לספירה
 (ב) 622 לספירה
 (ג) 632 לספירה
 (ד) 638 לספירה
52. על פי האיסלאם כיוון התפילה הראשון שנבחר על ידי מוחמד היה:
 (א) מכה
 (ב) מדינה
 (ג) כרבלא
 (ד) ירושלים
53. הצופים הם:
 (א) אנשי תנועת החסידות והמיסטיקה באיסלאם
 (ב) אנשי תנועת הנוער המוסלמית שיעית
 (ג) חכמי הדת המוסלמית שערכו את הקוראן
 (ד) חכמי האיסמעליה

54. מה לא שייך לחמשת עיקרי האיסלם:
 (א) ג'האד
 (ב) תפילה
 (ג) עליה לרגל למכה
 (ד) צום הרמדאן
55. מקור האחמדיה ב:
 (א) הודו
 (ב) פרס
 (ג) קווקז
 (ד) ארץ ישראל
56. עיד אל אדחא (חג הקורבן) הוא חג מוסלמי:
 (א) הנחג עם סיום הרמדאן
 (ב) המציין את המועד לקיום החאג' (העליה לרגל)
 (ג) בו חובה לקנות בגדים חדשים לכל המשפחה
 (ד) הנחג בעונת האביב במשך ארבעה ימים
57. סורה היא:
 (א) פרשנות הקוראן
 (ב) ציטטה מן הקוראן
 (ג) פרק בקוראן
 (ד) פסוק בקוראן
58. אחד מתפקידי האימאם:
 (א) שופט בבית משפט מוסלמי
 (ב) הובלת התפילה בציבור המתקיימת במסגד
 (ג) פוסק הלכה באיסלאם
 (ד) כינוי למפקד צבאי
59. עיד אל אדחה (חג הקורבן) נחוג ב:
 (א) תום החאג'
 (ב) תום הרמדאן
 (ג) לפני החאג'
 (ד) יום הולדתו של הנביא
60. התקדשותו של מסגד אל ג'אזאר בעכו קשורה ל:
 (א) נצחוננו של אל ג'אזאר על נפוליאון
 (ב) כיבושה של עכו על ידי בייברס
 (ג) גילויי שיערה מזקנו של מוחמד הנביא
 (ד) הפיכתה של עכו לבירת הגליל

61. "מנבאר":
- (א) במה מוגבהת לדרשן במסגד
  - (ב) גומחה בקיר המסגד הפוינה לכיוון מכה
  - (ג) הצריח ממנו קורא המואזין לתפילה
  - (ד) בריכת מים הנמצאת בחצר המסגד, נועדה לטהרה לפני התפילה
62. ראשית מנין ההיסטוריה המוסלמית בשנת:
- (א) הולדת מוחמד
  - (ב) קבלת הקוראן
  - (ג) מות מוחמד
  - (ד) הגירתו של מוחמד ממכה למדינה
63. לפי המסורת המוסלמית עקידת ישמעאל התרחשה ב:
- (א) הר הבית
  - (ב) מדבר סיני
  - (ג) מכה
  - (ד) מדינה
64. על פי המסורת המוסלמית בארץ ישראל ניתן למצוא שיערה מזקנו של הנביא מוחמד במסגד:
- (א) אל אקצה בירושלים
  - (ב) אחמד אל ג'זאר בעכו
  - (ג) מחמודיה ביפו
  - (ד) הגדול ברמלה
65. בסוף החאג' המוסלמי מציינים את:
- (א) יום הולדתו של הנביא
  - (ב) עיד אל פיטר
  - (ג) עיד אל אדחה
  - (ד) ליל אלקאדר
66. הסורה הראשונה בקוראן נפתחת במילים:
- (א) בשם אללה
  - (ב) פתיחת אללה
  - (ג) קריאת אללה
  - (ד) אללה הגדול
67. "המיעראז" מצוין את:
- (א) עליית מוחמד לשמיים
  - (ב) קבלת הקוראן
  - (ג) הגירת הנביא לית'רב
  - (ד) חיזיון תעתועים במדבר

68. כיוון התפילה באיסלאם הוא:
 (א) דרום
 (ב) **מכה**
 (ג) מדינה
 (ד) ירושלים
69. "מדרסה" כמוסד איסלאמי הוא:
 (א) בית הדין שבו יושב הקאדי
 (ב) מרכז הווקף המוסלמי
 (ג) מעון לדרוישים
 (ד) **בית ספר גבוה ללימודי דת**
70. רמד'אן הוא:
 (א) שם החודש התשיעי בלוח המוסלמי
 (ב) חודש הצום
 (ג) החודש בו החלה התגלות הקוראן למוחמד לפי המסורת המוסלמית
 (ד) **כל התשובות נכונות**
71. באיסלאם "אולה אל-קבלתיין" הוא כינויה של:
 (א) מכה
 (ב) מדינה
 (ג) **ירושלים**
 (ד) הכעבה
72. ה"זכאת" היא:
 (א) חלק מתפילה מוסלמית
 (ב) חלק מהחדית'
 (ג) סורה בקוראן
 (ד) **אחת ממצוות היסוד באיסלאם**
73. ראשית העדה האחמדית:
 (א) במאה ה-11 במצרים
 (ב) המאה ה-19, באיראן בעיר חמדאן
 (ג) במאה ה-19 בשיראז שבאיראן
 (ד) **במאה ה-19, בקדיאן שבהודו**
74. ההלכה המוסלמית נקראת:
 (א) סורה
 (ב) פתואה
 (ג) חדית'
 (ד) **שריעה**

75. איזה מהמושגים הבאים קשור לדת האיסלאם?
 (א) א משרבייה
 (ב) קלעה
 (ג) רכעה
 (ד) סראיה
76. הזרם הסופי (צופי) באיסלאם הוא:
 (א) אסכולה הלכתית סונית
 (ב) תנועה מיסטית
 (ג) מהפכנים איסלאמים במצרים במאה ה-19
 (ד) הזרם המחזיק במסגד אל ג'זאר בעכו
77. לפי המסורת, מוחמד קיבל במיעראג' את:
 (א) הקוראן
 (ב) החדית'
 (ג) חמשת עמודי האיסלאם
 (ד) מצוות התפילה
78. האחמדים נחשבים כופרים על ידי הממסד המוסלמי כי הם:
 (א) לא מאמינים במוחמד
 (ב) לא מכירים בחלק מהחדית'
 (ג) לא מקיימים את מצוות היסוד
 (ד) פרשו מהאיסלאם
79. שם החג בסוף חודש הרמדאן:
 (א) עיד אל פיטר
 (ב) עיד אל עדחא
 (ג) מילאד א-נבי
 (ד) לילת אל קדר
80. אלבוראק:
 (א) רעלה שעוטות נשים מוסלמיות
 (ב) אלמנט ארכיטקטוני ממלוכי
 (ג) בעל חיים פלאי במסורת האיסלאם
 (ד) כינוי לברק היוצא מאבן השתייה
81. דוכן הדרשן במסגד נקרא:
 (א) קיבלה
 (ב) מינבר
 (ג) מחראב
 (ד) מנארה

82. בזמן ההיג'רה הייתה ארץ ישראל תחת שלטון ה:
- (א) ביזנטים
  - (ב) ססנים
  - (ג) סלג'וקים
  - (ד) חוואריזמים
83. חניפים, שאפיעים, חנבלים ומאלכים הם
- (א) אסכולות הלכה שונות באסלאם הסוני
  - (ב) זרמים בשיעה
  - (ג) שושלות חשובות מן התקופה הערבית הקדומה
  - (ד) בתי ספר צבאיים של הממלוכים
84. מספר הסורות בקוראן הוא
- (א) כ- 10
  - (ב) כ- 50
  - (ג) כ- 100
  - (ד) כ- 500
85. "לילת אל קדר" מציין בין השאר את:
- (א) קבלת מצוות התפילה
  - (ב) מסע הלילה של הנביא
  - (ג) קביעת הגורלות
  - (ד) הלילה האחרון של החאג'
86. מוסד הווקף התחיל בתקופת ה:
- (א) ראשידון (ארבעת החליפים)
  - (ב) איובים
  - (ג) ממלוכים
  - (ד) עות'מנים
87. "אל חאדר" הינה דמות הנקשרת במסורת המוסלמית ל:
- (א) אברהם אבינו
  - (ב) משה רבנו
  - (ג) יתרו
  - (ד) אליהו הנביא
88. עיד אל פיטר:
- (א) חג המציין את שבירת הצום וסיום חודש הרמדאן
  - (ב) חג המציין את מועד העלייה לרגל למכה
  - (ג) חג הקורבן
  - (ד) חג לציון מצוות ה"שהאדה" (העדות)

89. קיבלה היא:
 (א) גומחת תפילה
 (ב) הקיר במסגד הפונה לעבר מכה
 (ג) דוכן דרשה
 (ד) שמה של סורה 17 בקוראן
90. עיד אל אדחא (חג הקורבן) נחוג ב:
 (א) מולד הלבנה בחודש הרמדאן
 (ב) לילת אל קדר
 (ג) לפני החג'
 (ד) תום החג'
91. עומרה היא:
 (א) חג העומר המוסלמי
 (ב) היום שבו התגלה הקוראן לראשונה
 (ג) מסע הלילה של הנביא
 (ד) עלייה לרגל למכה שלא בתקופת החג'
92. זמן שבו המוסלמי אינו מתפלל:
 (א) בעלות השחר
 (ב) במהלך היום
 (ג) בזריחה
 (ד) כל התשובות נכונות
93. "רכעה" באיסלם היא:
 (א) שם אשתו היהודיה של מוחמד
 (ב) סדר הפסוקים בקוראן
 (ג) כינוי למחזור תנועות בתפילה
 (ד) שם הסוסה המופלאה של הנביא
94. הסורות בקוראן מסודרות בדרך כלל על פי:
 (א) הסדר הכרונולוגי
 (ב) חשיבותן
 (ג) נושאיהן
 (ד) אורכן

התקופה הערבית השנייה

95. הקיסר קיבל ממני את העיר הקדושה ללא קרב. אני הוא:
 (א) צלאח א-דין
 (ב) בייבראס
 (ג) אל מלכ אל מועט'ם
 (ד) קלאון
 (ה) אל מלכ אל כאמל

96. באיזה מן הערים הבאות אין, ככל הנראה, בניה ממלוכית?

- (א) רמלה
- (ב) עכו
- (ג) ירושלים
- (ד) חברון

97. איך נקרא הגולן בפי הממלוכים?

- (א) סויד
- (ב) ג'אולאן
- (ג) חורן
- (ד) צרקסיה

98. מושל אכזרי שהתעלל במאה ה-17 בתושבי ירושלים ובמיוחד ביהודים הוא:

- (א) ט'אהר אל עומר
- (ב) מוחמד אבן פארוח'
- (ג) פח'ר א-דין השני
- (ד) עבד אל חמיד

99. בריכת הקשתות ברמלה נבנתה בימי החליף:

- (א) עבד אל מלכ.
- (ב) סולימן (בנו של עבד אל מלכ)
- (ג) מעאויה
- (ד) הרון א ראשיד

100. מס הקרקע ומס הג'זיה שולמו לפי החוק, בידי:

- (א) בני החסות (נוצרים, יהודים)
- (ב) כלל המאמינים המוסלמים
- (ג) האוכלוסיה הכפרית בלבד
- (ד) כלל האוכלוסיה בכל מקום

101. הדמויות הבאות שייכות ל"תור הזהב" בצפת:

- (א) רבי יוסף קארו, רבי יעקב בירב, רבי שלמה אלקבץ
- (ב) האר"י הקדוש, רבי יהודה הנשיא, הרמח"ל
- (ג) רבי חיים ויטאל, רבי יחיאל מפריס, הרמב"ן
- (ד) רבי יוסף קארו, האר"י הקדוש, הרמב"ם

102. מגדל השעון ביפו נבנה:

- (א) לציון שנת היובל לשלטונו של מחמוד אגא שכונה "אבו נבוט"
- (ב) ע"י נפוליון לזכר כיבוש יפו
- (ג) בימי שלטונו של מוחמד עלי כמתנה לתושבי העיר
- (ד) לציון 25 שנה לשלטון של הסולטאן עבדול חמיד השני

103. כיום מקובל על רוב החוקרים שמצודת "קלעת נמרוד" היא:
- (א) מבצר צלבני
  - (ב) מבצר איובי ממלוכי
  - (ג) מבצר צלבני שעבר שינויים במהלך התקופה הממלוכית
  - (ד) מבצר עותמאני

104. "מרד הפלאחים"-
- (א) פרץ בארץ ישראל ע"י המוסלמים נגד העושק הצלבני
  - (ב) פרץ ע"י הפלאחים נגד שלטונו של דאהר אל עומר
  - (ג) פרץ נגד השלטון המצרי של מוחמד עלי ואבראהים פחה
  - (ד) אף תשובה אינה נכונה

105. פתח מעוטר בעיטורים דמוי נטיפים וזקיפים מאפיין בניה מפוארת מן התקופה:
- (א) ההרודיאנית
  - (ב) הרומית
  - (ג) הצלבנית
  - (ד) הממלוכית

106. סביל הוא:
- (א) נתיב שבו הלכו הנזירים המתבודדים
  - (ב) שמו של שליט עותומני
  - (ג) דרגש אבן בכניסה למדרסה
  - (ד) רהט, מתקן בצורת שוקת שנועד לספק מי שתיה חינם לעוברי אורח

107. תקופת שיא בבנית מדרסות בירושלים הייתה במאה ה-
- (א) 8
  - (ב) 11
  - (ג) 14
  - (ד) 19

108. נפוליאון ביקר בירושלים ב:
- (א) כנסיית הקבר
  - (ב) יד אבשלום
  - (ג) קברי המלכים
  - (ד) אף תשובה אינה נכונה

109. סמלו של בייברס:
- (א) גביע
  - (ב) קוציץ סורי
  - (ג) אריות
  - (ד) טווס

110. "באב אל עמוד" הוא השם הערבי של:
 (א) שער ציון
 (ב) שער יפו
 (ג) **שער שכם**
 (ד) שער הרחמים
111. התקופה הממלוכית בארץ ישראל התחילה בשנת:
 (א) 1187
 (ב) **1260**
 (ג) 1517
 (ד) 1537
112. גשר ג'נדאס היה חלק ממפעל בית דרכים וגשרים של:
 (א) **בייברס**
 (ב) סולימאן המפואר
 (ג) צלאח א-דין
 (ד) האמיר תנכיז אל אשרפי
113. "מרד הפלאחים" התרחש בזמן שלטונו של:
 (א) סולימאן המפואר
 (ב) ד'אהר אל עומר
 (ג) ג'זאר פאשא
 (ד) **מוחמד עלי ואיבראהים פחה**
114. את המסגד הגדול בעכו בנה:
 (א) ד'אהר אל עומר
 (ב) איבראהים פחה
 (ג) סולימן המפואר
 (ד) **אל ג'זאר**
115. המצביא שהביס את המונגולים בקרב עין ג'אלוד היה:
 (א) **בייברס**
 (ב) צלאח א-דין
 (ג) בולדווין השני
 (ד) גי דה ליזיניאן
116. יהודי צפת במאה ה-15 וה-16 התפרנסו בעיקר מ:
 (א) כתיבת ספרי תורה
 (ב) ייצור שמן זית
 (ג) **ייצור וצביעת אריגים**
 (ד) גידול אתרוגים והדסים

117. אלמנטים הקשורים לבניה הממלוכית ניתן לראות בירושלים ב:
- (א) כניסה לכנסיית הקבר
  - (ב) שער החדש
  - (ג) רחוב השלשלת
  - (ד) מצפה יד אבשלום
118. מסעו של נפוליאון בארץ ישראל התרחש בסוף:
- (א) המאה ה-16
  - (ב) המאה ה-17
  - (ג) המאה ה-18
  - (ד) המאה ה-19
119. מוקרנס ואבלק הם מונחים מתחום ה:
- (א) אדריכלות הממלוכית
  - (ב) אדריכלות העבאסית
  - (ג) צורות סיתות באבן
  - (ד) חלקים במסגד
120. סביל הוא:
- (א) סלע מגמתי הנמצא בארץ באזור אילת
  - (ב) רהט, מתקן בצורת שוקת, שנועד לספק מי שתייה חיים לעוברי אורח
  - (ג) סגנון בניה מן התקופה הנבטית
  - (ד) מתקן טהרה מוסלמי
121. אלמנטים הקשורים לבניה הממלוכית ניתן לראות בירושלים:
- (א) בכניסה לכנסיית הקבר
  - (ב) בשוק הכותנה
  - (ג) ברחוב השלשלת
  - (ד) תשובות ב+ג נכונות
122. שרידי מבנים מימי ד'אהר אל עומר נמצאו ב:
- (א) כל חלקי הארץ
  - (ב) ירושלים וצפת
  - (ג) צפת וטבריה
  - (ד) חיפה ובאר שבע
123. מוקראנס ואבלאק הם אלמנטים ארכיטקטונים מן התקופה ה:
- (א) אומאית
  - (ב) עבאסית
  - (ג) איובית
  - (ד) ממלוכית

124. המגדל העגול במצודת צפת נבנה על ידי:
- (א) **בייברס**
  - (ב) בנואה דאליניון
  - (ג) גוטפריד מבויין
  - (ד) ד'אהר על עומר
125. "אבלק" הוא כינוי ל-
- (א) סוסו של מוחמד
  - (ב) **עיטור ממלוכי**
  - (ג) ספסלי הישיבה בכניסה למסגד
  - (ד) עמוד מונומנטלי – סוג של אובליסק
126. המגדל הלבן ברמלה הוא מהתקופה ה:
- (א) אומאית
  - (ב) פאטימית
  - (ג) עבאסית
  - (ד) **ממלוכית**
127. השליט הבדואי ד'אהר אל עומר פעל באזור:
- (א) **הגליל**
  - (ב) הנגב
  - (ג) הרי יהודה וירושלים
  - (ד) מדבר יהודה
128. מגדל השעון ביפו נבנה ע"י:
- (א) **עבדול חמיד השני**
  - (ב) סולימאן המפואר
  - (ג) בייברס
  - (ד) נפוליאון
129. חומת העיר ירושלים, במיקומה הנוכחי, נבנתה במאה ה:
- (א) 14
  - (ב) 15
  - (ג) **16**
  - (ד) 19
130. את מסגד עומר ניתן לראות:
- (א) בחברון
  - (ב) **מדרום לכנסיית הקבר**
  - (ג) בהר הבית
  - (ד) ברמלה

131. במהלך התקופה העות'מנית נבנו מגדלי שעון בימי:

(א) סולימאן המפואר

(ב) **עבדול חמיד השני**

(ג) ד'אהר אל עומר

(ד) פאחר א- דיין

132. במחצית הראשונה של המאה ה- 19 החריבה רעידת אדמה את:

(א) נהריה

(ב) **צפת**

(ג) ראש פינה

(ד) קיסריה

133. "אבלק" הוא מושג ארכיטקטוני מן התקופה ה:

(א) פרסית

(ב) ביזנטית

(ג) איובית

(ד) **ממלוכית**

134. מתי לראשונה נחנך קו הרכבות יפו - ירושלים:

(א) באמצע המאה ה- 19

(ב) **לקראת סוף המאה ה- 19**

(ג) שנתיים לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה

(ד) בשנת 1917, עם הכיבוש הבריטי

135. בייברס:

(א) תקף בארץ צליינים ביזנטיים

(ב) שיקם את הערים הבצורות על חוף הים

(ג) בנה את חומת ירושלים ושבעת שעריה

(ד) **נלחם בארץ נגד המונגולים ונגד הצלבנים**

136. "אבלק" הוא:

(א) **מוטיב ארכיטקטוני שהיה נפוץ בתקופה הממלוכית**

(ב) מוטיב ארכיטקטוני שהיה נפוץ בתקופה ההרודינית

(ג) שם של אבן גיר עם גוון אדום שנחצבה במערת צדקיהו

(ד) דגם נטיפים שהיה נפוץ בכיפות מן התקופה הממלוכית

137. חיבור יהודי מפורסם שחובר בעיקרו בצפת הוא:

(א) ספר הזוהר

(ב) מורה הנבוכים

(ג) התלמוד הירושלמי

(ד) **שולחן ערוך**

138. סולימאן המפואר פעל במאה ה:
 (א) 14
 (ב) 15
 (ג) 16
 (ד) 17
139. את סמיכת הרבנים במאה ה- 16 ניסו לחדש ב:
 (א) צפת
 (ב) טבריה
 (ג) חברון
 (ד) ירושלים
140. בקרב עין ג'אלוד הביס:
 (א) טנקרד את הסלג'וקים
 (ב) ביברס את המונגולים
 (ג) גי דה לוזיניאן את האיובים
 (ד) צלאח א- דין את ההוספיטלרים
141. השליט המוסלמי שאפשר ישיבת יהודים בטבריה היה:
 (א) עומר אבן אל חטאב
 (ב) ד'אהר אל עומר
 (ג) פאחר א- דין השני
 (ד) אלג'זאר
142. תחנות המשמר העות'מניות על דרך יפו ירושלים הוקמו לכבוד ביקור:
 (א) הקיסר וילהלם הראשון
 (ב) הקיסר וילהלם השני
 (ג) הקיסר פרנץ יוזף
 (ד) הגנרל אלנבי
143. "דרב אל באריד" היא דרך הדואר מהתקופה ה:
 (א) אומאית
 (ב) עבאסית
 (ג) איובית
 (ד) ממלוכית
144. בקרב ארסוף ב-1191 ניצחו:
 (א) הפאטימים
 (ב) האיובים
 (ג) הממלוכים
 (ד) הצלבנים

145. "דארב אל בריד" (דרך הדואר הממלוכית) עברה בעיקר על תוואי:
 (א) **דרך הים**
 (ב) דרך הבשמים
 (ג) דרך האבות
 (ד) דרך המלך
146. בין השנים 1831 – 1840 שלטו בארץ ישראל ה:
 (א) עות'מנים
 (ב) **מצרים**
 (ג) בריטים
 (ד) צרפתים
147. חיפה נבנתה במאה ה-18 על ידי:
 (א) אל ג'אזאר
 (ב) **ד'אהר אל עומר**
 (ג) מחמוד אבו נאבוט
 (ד) פאחר א-דין
148. רוב הישוב היהודי בארץ ישראל התרכז במאה השש עשרה ב-
 (א) ירושלים וסביבתה
 (ב) **צפת וסביבתה**
 (ג) טבריה וסביבתה
 (ד) חברון וסביבתה
149. ערי חוף בארץ ישראל נהרסו בימיו של:
 (א) בלדווין הראשון
 (ב) אברהים פחה
 (ג) אחמד אל ג'זאר
 (ד) **בייברס**
150. שרידי בנייה מימי ד'האר אל עומר ניתן למצוא ב:
 (א) טבריה וכוכב הירדן
 (ב) **דיר חנא ושפרעם**
 (ג) יפו ואשקלון
 (ד) בהר הבית בירושלים ובאבו גוש
151. מסגדים מרכזיים על שם עומר ניתן למצוא ב:
 (א) **ירושלים ולוד**
 (ב) יפו ויריחו
 (ג) כפר כנא ועכו
 (ד) ירושלים וצפת

152. תאנט'ימאת:

- (א) תנועת שחרור לאומית עות'מאנית
- (ב) רפורמות באימפריה העות'מאנית במהלך המאה ה-19
- (ג) החלת מיסים יחודיים על המיעוטים בארץ ישראל בשלהי המאה ה-19
- (ד) כינוי להגבלות על בניית בתי כנסת על פי חוקי עומר

153. אתר מהתקופה הממלוכית בצפת:

- (א) בית כנסת אבוהב
- (ב) המסגד האדום
- (ג) הסראיה
- (ד) בית בוסל

154. מבנים המיוחסים לדהאר אל עומר ולבניו נמצאים ב:

- (א) טבריה וסוסיתא
- (ב) עכו ומוחרקה
- (ג) שפרעם וציפורי
- (ד) שפרעם וירושלים

155. סדר השליטים הנכון הוא:

- (א) דאהר אל עומר, אחמד אג'אזר, מוחמד עלי
- (ב) דאהר אל עומר, מוחמד עלי, אחמד אג'אזר
- (ג) אחמד אג'אזר, דאהר אל עומר, פחר א-דין
- (ד) מוחמד עלי, פחר א-דין, דאהר אל עומר

156. המונח "מרד הפלחים" מציין את:

- (א) מאורעות 1929 בחברון
- (ב) המרד הערבי בשנת 1936
- (ג) המרד בימי מוחמד עלי ואברהים פחה
- (ד) מרד של הפלחים המוסלמים בארץ ישראל כנגד צבא נפוליאון

157. מגדלי שעון שנבנו לכבוד הסולטן עבדול חמיד השני היו ב:

- (א) צפת, רמלה, ירושלים
- (ב) שכם, חיפה, צפת
- (ג) טבריה, ירושלים, עכו
- (ד) באר שבע, יפו, אשקלון

158. ההופעה הראשונה של הצ'רקסים במזרח התיכון היתה בתקופת ה:

- (א) צלבנים
- (ב) ממלוכים [אם הכוונה לממלוכים שהיו עבדי המלך והסולטאנים הצ'רקסים בשושלת הממלוכית]
- (ג) תורכים [אם הכוונה לבני האדיגה, המיעוט במדינת ישראל]
- (ד) מנדט

159. הפריחה הכלכלית של יהודי צפת במאה השש עשרה קשורה ב-
- (א) תעשיית האריגים
  - (ב) צורפות
  - (ג) בנקאות
  - (ד) שיווק שמן זית לסוריה ולבנון
160. מפת ז'קוטן קשורה ל:
- (א) תקופה הצלבנית
  - (ב) סקר של קלרמון גאנו
  - (ג) מפה שערך העוזר של ריימונד וייל בעיר דוד
  - (ד) מסע נפוליאון בארץ ישראל
161. "שולחן ערוך" הוא:
- (א) ספר הלכות כשרות שנכתב ע"י הרמב"ן
  - (ב) ספר הלכתי שנכתב ע"י הרב יוסף קארו
  - (ג) פרוש לספר הזוהר שנכתב ע"י שבתאי צבי
  - (ד) ספר המרכז את כל המצוות ביהדות. נכתב ע"י הרמב"ם
162. מוצאם של הצ'רקסים:
- (א) מונגוליה
  - (ב) מרוקו
  - (ג) קווקז
  - (ד) בוסניה
163. התורבה הממלוכית היא כינוי ל:
- (א) מבנה ספריה
  - (ב) מקום מושב הסופים
  - (ג) בית ספר ללימודי דת
  - (ד) מבנה קבורה
164. מסגד "עומר" נמצא:
- (א) סמוך לכנסיית הקבר
  - (ב) בהר ציון
  - (ג) בבית ספר עומריה
  - (ד) ליד בריכת ממילא
165. ערי חוף שנהרסו בהוראתו של בייברס:
- (א) קיסריה וארסוף
  - (ב) אשקלון ועתלית
  - (ג) יפו ועכו
  - (ד) אשדוד ועזה

166. המונח ג'יזיה מציין את:
 (א) מצוות הצדקה
 (ב) צפון חצי האי ערב
 (ג) בני החסות
 (ד) **מס גולגולת שחל על לא מוסלמים**
167. הקרב המכריע בין הממלוכים למונגולים נערך ב:
 (א) ירמוך
 (ב) קדש
 (ג) מארג' דאבק
 (ד) **עין ג'אלוד**
168. בייברס כבש מידי הצלבנים את:
 (א) עכו ואכזיב
 (ב) אשקלון וירושלים
 (ג) עין ג'אלוד ועזה
 (ד) **ארסוף וצפת**
169. מקור המושג "דרך הדואר" הוא בתקופה ה:
 (א) רומית ביזנטית
 (ב) צלבנית
 (ג) **ממלוכית**
 (ד) עות'מאנית מן המאה ה-19
170. בעבר נהוג היה לקבור את יהודי עכו ב:
 (א) **כפר יסיף**
 (ב) ירכא
 (ג) ג'דידא
 (ד) תל רגב
171. תעשיית צמר בתקופה העות'מאנית היתה ב:
 (א) נחל משושים
 (ב) נחל בצת
 (ג) **נחל עמוד**
 (ד) נחל דלתון
172. אבלק הוא:
 (א) הסוס של מוחמד
 (ב) **תשליב אבנים בצבעים שונים**
 (ג) עיטור דמוי נטיפים
 (ד) עיטור דמוי קונכיה

173. שבתאי צבי פעל במאה ה:
 (א) 14
 (ב) 15
 (ג) 16
 (ד) 17
174. מקור היסטורי חשוב ללימודי התקופה הממלוכית בארץ ישראל הוא:
 (א) מוג'יר א-דין
 (ב) חסן אל-בנא
 (ג) אל-מוקדסי
 (ד) הנוסע מבורדו
175. גירוש ספרד התרחש בעת שבארץ ישראל שלטו ה:
 (א) צלבנים
 (ב) ממלוכים [גירוש ספרד היה בשנת 1492, הממלוכים שלטו בין השנים 1517-1260]
 (ג) איובים
 (ד) עות'מאנים
176. חידוש הישוב היהודי במאה ה-16 בטבריה קשור ל:
 (א) דונה גרציה
 (ב) רבי חיים אבולעפיה
 (ג) דאהר אל-עומר
 (ד) המלכה ברניקי
177. עיר שנוסדה בזמן שלטון מוסלמי:
 (א) טבריה
 (ב) עזה
 (ג) לוד
 (ד) רמלה
178. בימי בייברס נבנה בארץ:
 (א) שער האריות
 (ב) המגדל הלבן
 (ג) גשר ג'ינדס
 (ד) ח'אן אל עומדאן
179. חולי דבר מצבא נפוליאון שוכנו:
 (א) למרגלות תל עכו
 (ב) במנזר הארמני ביפו
 (ג) במתחם הפרנציסקני ברמלה
 (ד) במנזר הכרמליתי במוחרקה

180. בית כנסת הרמח"ל נמצא ב:

- (א) עכו
- (ב) צפת
- (ג) כפר יאסיף
- (ד) טבריה

שאלות נוספות מהרשת:

התקופה הערבית הקדומה

181. באיזה מקום התחילה הח'ליפות הפטימית?

- (א) מצרים
- (ב) תוניסיה
- (ג) סוריה
- (ד) עירק

182. מיהו אל מוקדסי?

- (א) ח'ליף עכו העות'מאנית
- (ב) איש דת מוסלמי שהתיישב בארץ במאה ה 12
- (ג) גאוגרף מהמאה ה-10 שתיאר את ארץ ישראל באותה תקופה
- (ד) צייר ואומן שצייר את עכו בתקופה הצלבנית

183. מה עשה אט'אהר ב-1035?

- (א) שיקם את העיר עכו
- (ב) שיקם את מסגד אל אקצא [התשובה מתייחסת לחליף הפאטימי]
- (ג) הרס מבנים צלבנים לאחר רעידת האדמה
- (ד) בנה את חומות קיסריה

184. איזה אירוע התרחש בארץ ב-1033?

- (א) בניית האדיקולה סביב הקבר הקדוש
- (ב) רעידת אדמה
- (ג) זיהוי הקבר הקדוש על ידי הלנה
- (ה) חנוכת כנסיית הקבר

185. מי בנה את 5 הארמונות מדרום להר הבית?

- (א) סולטאן סולימן
- (ב) דאהר על עומר
- (ג) אל ואליד
- (ד) אל ג'זאר

186. היכן נבנתה בריכת הקשתות?
 (א) עכו
 (ב) יפו
 (ג) לוד
 (ד) **רמלה**
187. מהם שבחי ירושלים?
 (א) תפילות לשלום ירושלים.
 (ב) **אוסף של מסורות מוסלמיות העוסקות בקדושתה של ירושלים, שנכתבו ורוכזו החל מהמאה ה-11.**
 (ג) שבחים של עולי רגל לירושלים.
 (ד) מכתבים שנכתבו לאפיפיור לאחר כיבוש ירושלים בשנת 1099.
188. היכן אותרה ישיבת יהודים בירושלים בתקופה המוסלמית הקדומה?
 (א) **בדרום מזרח העיר, בשטח עיר דוד**
 (ב) ברובע היהודי
 (ג) מצפון לרחבת הכותל
 (ד) לא היו יהודים בעיר
189. מתי החל הכיבוש הערבי של ארץ-ישראל?
 (א) בשנת 533
 (ב) **בשנת 633**
 (ג) בשנת 733
 (ד) בשנת 833
190. מתי מת מוחמד, מייסד דת האסלאם?
 (א) בשנת 633
 (ב) **בשנת 632**
 (ג) בשנת 631
 (ד) לא ניתן לדעת לפי הטקסט
191. במה עסקה רוב האוכלוסייה הערבית בארץ-ישראל?
 (א) תעשייה
 (ב) שירותים
 (ג) **חקלאות**
 (ד) קמעונאות
192. מה אפיין את השלטון הערבי בארץ-ישראל?
 (א) **חופש דת**
 (ב) חוסר סובלנות דתית
 (ג) שגשוג כלכלי נרחב
 (ד) תשובות ב' + ג' נכונות

193. מי הייתה עיר המרכז של ארץ-ישראל בתקופה הערבית הקדומה?
 (א) ירושלים ששוקמה מחדש על-ידי החליף עומאר
 (ב) רמאללה שהוקמה בשנת 642 על-ידי החליף עבאס
 (ג) **רמלה שהוקמה בשנת 712 על-ידי החליף סולימאן**
 (ד) יפו שהוקמה בשנת 672 על-ידי החליף עימאד
194. עם מי מזוהה בניית אשדוד ים?
 (א) בייברס
 (ב) אבן טולון
 (ג) אמלריך
 (ד) קלאון
 (ה) **החליף האומאי עבד אלמלכ** [על סמך עבדת מאסטר של שירין מחאג'נה מאוניברסיטת חיפה]

האסלאם

195. מספר הסורות (פרקים) בקוראן הוא:
 (א) 614 סורות
 (ב) 525 סורות
 (ג) 369 סורות
 (ד) **114 סורות**
196. חנבאלי, שפיעי, חניפי ומאלכי הם שמות של:
 (א) פלגים באסלאם השיעי
 (ב) פלגים מוסלמיים
 (ג) **אסכולות הלכה באסלאם הסוני**
 (ד) שמות שבטים בדואים בנגב
197. באר הקשורה, על פי המסורת הערבית, לגירוש הגר וישמעאל ע"י אברהם נמצאת:
 (א) בעמק דותן
 (ב) ליד קיבוץ עמיעד
 (ג) בערבה הדרומית
 (ד) **ליד ירוחם**
198. על פי רוב, מסודרות הסורות בקוראן לפי הסדר הבא:
 (א) הסורות של מכה בתחילת הקוראן
 (ב) לפי סדר האותיות הראשונות בכל סורה
 (ג) **מהסורה הארוכה לסורה הקצרה**
 (ד) מהסורה הקצרה לסורה הארוכה

199. על פי המסורת המוסלמית, מוחמד נולד בשנת:
 (א) **570 לספירה**
 (ב) 610 לספירה
 (ג) 622 לספירה
 (ד) 632 לספירה
200. תחילת לוח השנה המוסלמי נקבעה לשנת:
 (א) לידתו של מוחמד
 (ב) תחילת התגלות המלאך גבריאל למוחמד
 (ג) **מעברו (הגירתו) של מוחמד ממכה למדינה**
 (ד) מותו של מוחמד
201. המשפט "אין אלוהים מבלעדי אללה ומוחמד נביא האלוהים" נקרא באסלאם:
 (א) האמונה
 (ב) **העדויות**
 (ג) אחדות האל
 (ד) הנביא
202. המוסלמי המאמין מתפלל ביום:
 (א) 3 תפילות
 (ב) 4 תפילות
 (ג) **5 תפילות**
 (ד) 7 תפילות
203. "רכעות" הן:
 (א) הקפות הכעבה במהלך החג
 (ב) חלקיו השונים של טקס העלייה לרגל
 (ג) כריעת המאמין מול האמאם
 (ד) **אמירות ותנועות המבוצעות במהלך התפילה**
204. כיוון התפילה במסגד:
 (א) למכה
 (ב) מסומן ע"י מחראב
 (ג) במקביל לצלע הארוכה של המסגד
 (ד) **כל התשובות נכונות**
205. החג המסיים את צום הרמאדן נקרא:
 (א) עיד אל-אדחא
 (ב) **עיד אל-פיטר**
 (ג) לילת אסרע ומיעראג'
 (ד) מולד אל-נבי

206. העלייה לרגל למכה, שלא במסגרת החג' נקראת:
 (א) חג'ג'ת
 (ב) כל ביקור במכה מוגדר כחג'
 (ג) **עומרה**
 (ד) אין שם מיוחד לביקור במכה שאינו חג'
207. בחג הקורבן נהוג:
 (א) **לשחוט בהמה ולחלק את הבשר לעניים**
 (ב) לשחוט בהמה ולשרוף את הבשר כקורבן לאל
 (ג) לחלק סוכריות ודברי מתיקה לילדים
 (ד) לתרום כספים להקדש (ווקף) הקרוב
208. מלחמת הקודש ("ג'האד"):
 (א) נחשבת כאחת מחמשת עמודי האסלאם
 (ב) **לא נחשבת כאחת מחמשת עמודי האסלאם**
 (ג) תתקיים רק נגד נוצרים ויהודים
 (ד) תתקיים רק נגד פלגים כופרים באסלאם
209. התורה שבעל-פה (סיפורי הנביא, דעותיו ומנהגיו) באסלאם נקראים:
 (א) **חדית'**
 (ב) פיקה
 (ג) קיבלה (קבלה)
 (ד) מוואלי
210. פרט לקוראן ולתורה שבעל-פה מתבססת ההלכה המוסלמית על עקרונות:
 (א) המשפט האזרחי
 (ב) שאלות המאמינים ותשובות האימאמים
 (ג) **ההיקש וההסכמה (איג'מע)**
 (ד) רק על הקוראן והתורה שבעל-פה
211. חנאפית, חנבלית, שאפעית ומלכית הן שמותיהן של:
 (א) אסכולות הלכה שיעיות
 (ב) **אסכולות ההלכה באסלאם הסוני**
 (ג) פלגים שיעים איזוטריים
 (ד) מסדרים סופיים
212. ארבעת החליפים הראשונים לאחר מותו של מוחמד:
 (א) נערצים בעיקר ע"י השיעים
 (ב) נחשבים כראשוני השושלת האומאית
 (ג) היו מצאצאיו הישירים של מוחמד
 (ד) **נקראים "החליפים ישרי הדרך"**

213. השיעים מציינים את יום העשורא בטקסים בהם הם מלקים את עצמם, לזכר:

- (א) מותו של האימם חוסיין בקרב כרבלא
- (ב) צום יום הכיפורים
- (ג) רצח האימאם עלי ביד מתנקש חאריגי
- (ד) מותו של מוחמד

214. המקבילים האסלאמיים לנזירים הנוצריים נקראים בשם:

- (א) אימאמים
- (ב) מתואלים
- (ג) אייתולות
- (ד) סופים

215. ירושלים קדושה במסורת המוסלמית כיוון ש:

- (א) היא נחשבת ל"קיבלה" הקדומה באיסלאם
- (ב) ממנה עלה מוחמד לשמיים
- (ג) היא הייתה תחנה במסע הלילי של מוחמד
- (ד) כל התשובות נכונות

216. הזרם המוסלמי השולט ברוב העולם הערבי כיום (שנת 2014) הוא הזרם:

- (א) השיעי
- (ב) הזייד
- (ג) הסוני
- (ד) האסמעילי

217. הקוראן מורכב מ:

- (א) 114 פרקים (סורות)
- (ב) 614 פרקים (סורות)
- (ג) 235 פרקים (סורות)
- (א) 640 פרקים (סורות)

התקופה הערבית השנייה

218. בקרב ניקאה נלחמו הצלבנים ב-

- (א) ביזנטים
- (ב) סלג'וקים
- (ג) פאטימיים
- (ד) איובים

219. כנסיית סנטה אנה בירושלים השתמרה כי –
 (א) שימשה כבית חולים אחרי נפילת הצלבנים
 (ב) הפכה למדרסה
 (ג) הנוצרים שילמו כופר לשימורה
 (ד) הפכה למסגד
220. צלאח א דין היה -
 (א) בנו של נור א-דין שליט סוריה
 (ב) אחינו של נור א-דין שליט סוריה
 (ג) בנו של שירכוך שר הצבא
 (ד) אחיינו של שירכוך שר הצבא
221. עכו נכבשה מהצלבנים בשנת 1291 ע"י:
 (א) ביברס הממלוכי
 (ב) צלאח א דין האיובי
 (ג) מוחמד אכבר סולטאן הפאטימי
 (ד) אשרף אל חליל הממלוכי
222. "המבטשה" בנחל עמוד נועדה ל:
 (א) טחינת גרעיני חיטה
 (ב) ייצור שמן זית
 (ג) ייצור כוח חשמלי
 (ד) שימוש בתעשיית הבדים
223. עמודי הגרניט (קוורץ פורפיר) המרשימים של חאן אל עומדאן הובאו בתקופת אל גז'אר מ:
 (א) מחצבות במצרים
 (ב) שדידת קיסריה
 (ג) המונפור
 (ד) המפקדה הטמפלרית
224. בשנת 1244 נכבשה ירושלים ונטבחו תושביה הנוצריים ע"י:
 (א) הממלוכים
 (ב) האיובים ממצרים
 (ג) האיובים מדמשק
 (ד) החוואריזמים
225. מה לא נכון לגבי קרב הירביה –
 (א) נקרא גם קרני חיסין 2
 (ב) התרחש באזור כרמיה
 (ג) נטלו בו חלק גם החוואריזמים
 (ד) המפקד הצבאי המצרי היה בייברס, לימים הסולטאן הממלוכי

226. מי היה בייברס?
 (א) שליט צלבני
 (ב) שליט יהודי
 (ג) שליט מונגולי
 (ד) שליט ממלוכי
227. מה הביאו עימם הממלוכים?
 (א) אי סדר שלטוני
 (ב) כפיות דתיות
 (ג) משמעת צבאית
 (ד) פריחה כלכלית אדירה
228. שלטון הממלוכים מאופיין ב-
 (א) המשך חלוקת הארץ לאחוזות פיאודליות
 (ב) יציבות שלטונית ובטחון פנימי
 (ג) בטחון בגבולות הארץ
 (ד) כל התשובות נכונות
229. מה היה מעמדה של ארץ-ישראל בתקופת הממלוכים?
 (א) עלתה בחשיבות מדינית על שכנותיה סוריה ומצרים
 (ב) הפכה למרכז דתי בעל חשיבות בינלאומית
 (ג) מעמדה ירד למדינה לא חשובה באזור
 (ד) הפכה למרכז מסחר ימי באגן הים-התיכון המזרחי
230. ממה סבלה האוכלוסייה שהתגוררה בארץ בתקופה הממלוכית?
 (א) רעידות אדמה קשות
 (ב) מגיפות
 (ג) פלישות של שבטים ערבים
 (ד) כל התשובות נכונות
231. הסולטאן הממלוכי בקרב עין ג'אלות (עין חרוד) היה –
 (א) בייברס
 (ב) קיטבוקה
 (ג) קוטוז
 (ד) איימכ
232. האריה, סמלו של בייברס בגשר ג'נדאס, מאיים למחוץ ברגלו –
 (א) חתול המסמל את הצלבנים
 (ב) שה המסמל את הצלבנים
 (ג) חולדה המסמלת את הצלבנים
 (ד) נשר המסמל את הצלבנים

233. הורדת הזהב הייתה –
 (א) כינוי לשושלת המונגולית
 (ב) דרך הובלת הזהב לאירופה
 (ג) **מדינה מונגולית בדרום אירופה**
 (ד) כינוי לשושלת הממלוכית
234. שיא הבניה הממלוכית בא"י היה בימי –
 (א) בייברס
 (ב) קלאון
 (ג) **בן קלאון**
 (ד) ברקוק
235. קלאון הפך שליט ממלוכי כי היה –
 (א) **ממלוך**
 (ב) בן ממלוך
 (ג) גיסו של בייברס
 (ד) כל התשובות נכונות
236. השושלת האיובית נקראה ע"ש –
 (א) נור א-דין האיובי
 (ב) צלאח א-דין האיובי
 (ג) **נג'אם א-דין איובי**
 (ד) איוב המקראי
237. מדינה צלבנית שחוסלה ע"י בייברס:
 (א) ממלכת עכו
 (ב) **אנטיוכיה**
 (ג) טריפולי
 (ד) אדסה
238. השליט האיובי האחרון במצרים היה –
 (א) **אל מלכ אל צאלח איוב**
 (ב) אל מלכ אל צאלח איסמאעיל
 (ג) אל מלכ אל כאמל
 (ד) נג'אם א-דין
239. איזה מבנה לא נבנה במקורו ע"י הממלוכים:
 (א) המגדל הלבן ברמלה
 (ב) **המסגד הגדול ברמלה**
 (ג) גשר גינדאס בלוד
 (ד) המדרסה אשרפייה בירושלים

240. האם צלאח א דין נוצח ע"י מלך צלבני כלשהו?
 (א) לא
 (ב) כן, ע"י ריצארד לב הארי בקרב ארטוף
 (ג) כן, ע"י בולדווין הרביעי המצורע בקרב גזר
 (ד) כן, ע"י אמרליך בקרב עתרת
 (ה) **תשובות ב+ג נכונות**
241. המבצר האחרון שנפל בא"י בידי צלאח א דין היה –
 (א) עכו
 (ב) עתלית
 (ג) צור
 (ד) **כוכב הירדן**
242. אחרי מות צלאח א דין השתלט על ההנהגה –
 (א) אחיו
 (ב) אל מלכ אל עאדל
 (ג) השליט הצודק
 (ד) **כל התשובות נכונות**
243. מי שעמד כנראה בראש האיובים בקרב מנצורה מול לואי ה- 9 היה –
 (א) אל מאלכ אל צאלח איסמעיל
 (ב) **שג'רת א דור**
 (ג) אל מלכ אל עאדל
 (ד) עז א דין אייבכ
244. בשנת 1250 –
 (א) סיום התקופה האיובית ועליית ממלוכים לשלטון
 (ב) לואי ה- 9 נופל בשבי
 (ג) הדחת תוראן שאה ועליה לשלטון של שג'רת א דור
 (ד) **כל התשובות נכונות**
245. האמרה "אם יש בכם גבר – מוטב, ואם אין – נשלח לכם אחד" מיוחסת ל –
 (א) בייברס
 (ב) ג'ינג'יס חאן
 (ג) **החליף בבגדד ממשפחת עבאס**
 (ד) השליט האיובי בדמשק
246. תגובתו של קוטוז הממלוכי לאיגרת של הולאגו המונגולי הייתה –
 (א) כניעה
 (ב) כניסה למו"מ
 (ג) קביעת עיתוי למלחמה באמצעות השליחים
 (ד) **התזת ראשם של השליחים**

247. בייברס סרב להודנא עם הצלבנים ב- 1263 מכיוון ש –
 (א) הם בנו את מצד עתרת
 (ב) הם ביצרו את ארסוף
 (ג) הם רצחו עולי רגל בדרכם למכה
 (ד) נקם בהם על ששיתפו פעולה עם המונגולים
248. מה לא נכון ביחס לנפילת קיסריה ב- 1265:
 (א) במהלך לילי מפתיע של בייברס
 (ב) כשחזר בייברס עם כוחותיו מצידון עקב ביטול קרב מול הולאגו
 (ג) נפלה לאחר כיבוש ארסוף
 (ד) המצודה נפלה תוך 8 ימים
249. הקרב המבריק ביותר של בייברס נהל כנגד –
 (א) צפת
 (ב) אנטיוכיה
 (ג) טריפולי
 (ד) מונפורט
250. הקרב של בייברס בצפת נהל כנגד –
 (א) הטמפלרים
 (ב) ההוספיטלרים
 (ג) הלזריסטים
 (ד) בוהמון
251. החזרה הצלבנית לירושלים הייתה בעקבות הסכם –
 (א) יפו – מול צלאח א דין
 (ב) יפו תל עג'ול מול אלמאלכ אלמעט'ם
 (ג) לא היה הסכם, פרידריך כבש את ירושלים
 (ד) יפו תל עג'ול מול אלמאלכ אלכאמל
252. קלעת אַצוֹבֵיבָה [קלעת נמרוד] נבנתה ע"י –
 (א) אלמאלכ אלמעט'ם שחשש מפלישת אחיו עם פרידריך לדמשק
 (ב) אלמאלכ אלכאמל שחשש מפלישת אחיו עם פרידריך לדמשק
 (ג) הצלבנים כהגנה מול האיובים בימי ממלכת ירושלים
 (ד) הממלוכים כנגד הצלבנים בימי ממלכת עכו
253. מי היה השליט שהביס את הצלבנים בקרב חיטין בשנת 1187?
 (א) השליט המונגולי, ג'ינג'ס חאן
 (ב) השליט המצרי, בייברס
 (ג) השליט הסורי, אלמאלכ אלכאמל
 (ד) השליט הסורי-מצרי, צלאח א-דין

254. המבצר הצלבני בלוואר (כוכב הירדן) נכבש על ידי ה:

- (א) ממלוכים
- (ב) איובים
- (ג) פאטימים
- (ד) סלג'וקים

255. מצד צלבני הנמצא על גדת הירדן ונכבש ע"י המוסלמים –

- (א) קאסר אל יהוד
- (ב) כוכב הירדן
- (ג) קרנטל
- (ד) עתרת

256. מהי ג'יזיה?

- (א) מס גולגולת שהוטל על הנוצרים והיהודים בירושלים לאחר הכיבוש המוסלמי
- (ב) העיר גנין
- (ג) פטור ממס לתושבי עכו הערבים
- (ד) מס שהוטל על הנוצרים והיהודים בעכו

257. איזה מסוגי המבנים שלהלן לא נבנו ע"י הממלוכים?

- (א) חומות
- (ב) מדרסות
- (ג) סבילים
- (ד) מצודות

258. כתביהם של רבי בנימין מטודלה ושל ר' פתחיה מרגנסבורג משקפים את:

- (א) אמצע ושלהי המאה ה-12 בארץ
- (ב) סוף מאה ה-12
- (ג) סוף המאה ה-14
- (ד) סוף המאה ה-10 בארץ

259. איזה מבין מפעלי הבנייה הבאים שייך לממלוכים:

- (א) שיפוץ מסגד אלג'זאר
- (ב) שיקום החומות
- (ג) שיקום אמות המים
- (ד) דרכי הדואר

260. מי הם הבח'רים?

- (א) הלוחמים של לואי התשיעי
- (ב) הגדוד הממלוכי שמקורו במצרים
- (ג) לוחמים בדואים
- (ד) מאמינים מוסלמים

261. אם אני ממלכ בני יהיו –
 (א) ממלכים כמו אבא
 (ב) לא ממלכים
 (ג) תינתן להם בחירה
 (ד) כל התשובות לא נכונות
262. מה היה יתרונו של העות'מאנים על הממלכים?
 (א) הם אכלו רחת לטקום
 (ב) הם היו רבים יותר
 (ג) היה להם נשק חם
 (ד) היה להם יתרון ההפתעה
263. אשתורי הפרחי היה:
 (א) חכם מוסלמי
 (ב) יועצו של אל ג'זאר
 (ג) יהודי מספרד שעלה לארץ ישראל בראשית המאה ה-14 וכתב את הספר "כפתור ופרח" העוסק בזיהוי אתרים היסטוריים בארץ ישראל.
 (ד) יהודי מירושלים
264. מה היו שתי הסכנות שהגדיר בייברס לשלטון הממלוכי?
 (א) האיובים והאחשדים
 (ב) הקרמטים והצלבנים
 (ג) הבדואים והקרמטים
 (ד) המונגולים ומסעות צלב חדשים
265. מי הגיע לאזורנו בעקבות הכיבושים של המונגולים?
 (א) צ'רקסים
 (ב) חוואריזמים
 (ג) עות'מאנים
 (ד) אלחיאנים
266. כמה פעמים היה בן קלאון סולטן ממלוכי?
 (א) פעם אחת
 (ב) פעמיים
 (ג) 3 פעמים
 (ד) אף פעם
267. מי היה הסולטאן העות'מאני שהזמין יהודים לעבור לאימפריה העות'מאנית?
 (א) מחמט ה-2
 (ב) סלים ה-1
 (ג) סולימאן ה-1
 (ד) ביאזיט ה-2

268. מה נבנה בארץ בתקופת סולימאן הגדול?
 (א) פינאר באשי (מבצר אנטיפטריס)
 (ב) אמת המים לעכו
 (ג) קלעת נמרוד
 (ד) ארמון החורף ביריחו
269. מי בנה את חיפה במקום של קרית הממשלה היום?
 (א) אל ג'זאר פחה
 (ב) ט'אהר אל עומר
 (ג) בן קלאון
 (ד) סולימאן המפואר
270. מה הייתה המוטיבציה של נפוליאון לכבוש את מצרים?
 (א) רצה לכבוש משם את סוריה
 (ב) רצה להילחם בעות'מאנים
 (ג) רצה להתגרות באנגלים
 (ד) יצירת ברית עם האימפריה העות'מאנית
271. מול איזה חומות נבלם נפוליאון בעכו?
 (א) חומות שבנה אל ג'זאר פחה
 (ב) חומות שבנה ט'אהר אל עומר
 (ג) חומות ממלוכיות
 (ד) חומות צלבניות
272. את מי האנגלים ניסו לגרש בהפצצה של עכו ב-1840?
 (א) בנו של ג'זאר פחה
 (ב) העות'מאנים
 (ג) שלטונו של מוחמד עלי
 (ד) שלטונו של ט'אהר אל עומר
273. מתי הייתה הגירה ממצרים ושינוי דמוגרפי משמעותי בא"י?
 (א) בתקופה הממלוכית
 (ב) בזמן שלטון מוחמד עלי
 (ג) בזמן ביאזיט ה-2
 (ד) בתקופה הטולונית
274. לאחר איזה קרב צלאח א דין חתם על הודנה מול הצלבנים?
 (א) קרב הירבייה
 (ב) קרב עין ג'לות
 (ג) קרב ארסוף
 (ד) קרב מון ג'זר

275. ממי קיבל פרידריך ה-2 את ירושלים?
 (א) אל מועט'ם
 (ב) צאלח איוב
 (ג) צאלח אסמעיל
 (ד) אל כאמל
276. איך נקראה דרך הדואר הממלוכית?
 (א) ויא מריס
 (ב) ויא טריאנה
 (ג) הדואר החיג'זי
 (ד) טורוק אל בריד
277. מה הגורם שהביא את צלאח א דין למצרים?
 (א) מסע הצלב ה-5
 (ב) מסע הצלב ה-7
 (ג) נסיונו של אמלריך לכבוש את מצרים
 (ד) בקשתו לעזרה של אל כאמל
 (ה) כיבושי נור אדין
278. מי היה הסולטאן הממלוכי בזמן קרב עין ג'לות?
 (א) ביברס
 (ב) קלאון
 (ג) בן קלאון
 (ד) קוטוז
279. איזה סולטאן ממלוכי כבש את עכו?
 (א) בנו של קלאון
 (ב) ביברס
 (ג) קלאון
 (ד) קוטוז
280. השושלת האיובית נקראה כך על שם:
 (א) צלאח אל דין
 (ב) אביו
 (ג) אחיו
 (ד) דודו
281. השליט האיובי שהיה מוכן להחזיר את כל ארץ-ישראל המערבית לצלבנים ישב:
 (א) בדמשק
 (ב) בירושלים
 (ג) בקאהיר
 (ד) בבניאס

282. הסולטאן האיובי האחרון במצרים היה:

- (א) אל מלכ אל צאלח איוב
- (ב) אל מלכ אל צאלח אסמאעיל
- (ג) אל מלכ אל כאמל
- (ד) הארון אל ראשיד

283. שליט שיכול היה לעבוד בתור קבלן הריסות הוא:

- (א) נור אל דין
- (ב) אל כאמל
- (ג) אל צאלח איוב
- (ד) אל מלכ אל מעט'ם עיסא

284. איזו מדינה צלבנית חיסל ביברס?

- (א) עכו
- (ב) אנטיוכיה
- (ג) טריפולי
- (ד) אדסה

285. קלאון הוא דוגמא לסולטאן שהגיע לשלטון בזכות היותו:

- (א) ממלוך
- (ב) בן ממלוך
- (ג) בן סלטאן
- (ד) אביו של סלטאן

286. תחת שלטון הממלוכים, ירושלים היתה:

- (א) בירת ממלכה
- (ב) עיר נטולת חשיבות צבאית
- (ג) מוקד שיתוף פעולה נוצרי – מוסלמי
- (ד) מבוצרת היטב

287. הממלוכים הצטיינו בשני קרבות נגד הצלבנים עוד לפני שהגיעו לשלטון

במצרים. מדובר בקרבות ב:

- (א) אנטיוכיה וטריפולי
- (ב) הרביה ומנצורה
- (ג) עין ג'לות וצפת
- (ד) ירושלים ושכם

288. איזו מן הערים הבאות לא נכבשה ע"י ביברס?

- (א) צפת
- (ב) קיסריה
- (ג) עכו
- (ד) ארסוף

289. ביברס הפר התחייבות לשמור על חייהם של תושבי:

- (א) צפת
- (ב) קיסריה
- (ג) עכו
- (ד) ארסוף

290. הסולטאן המנצח בקרב עין ג'אלות היה:

- (א) ביברס
- (ב) קוטוז
- (ג) קלאון
- (ד) בן קלאון

291. אל מלך א נאצר מֶחמד, ששלט יותר שנים מכל סלטאן אחר, היה בעצמו:

- (א) ממלוך
- (ב) בן ממלוך
- (ג) איובי
- (ד) ילד שנקנה בערבות אסיה

292. איזה מן הנמלים הבאים היה מרכז סחר בינ"ל במאה ה-14?

- (א) יפו
- (ב) חיפה
- (ג) קיסריה
- (ד) אף לא אחד מהם

293. מי העניק לקיסר פרידריך השני את ירושלים ללא קרב?

- (א) צלאח א דין
- (ב) ביברס
- (ג) אל מלך אל כאמל
- (ד) אל מלך אל מועט'ם

294. פתח מעוטר בעיטורים דמויי נטיפים מאפיין בנייה מפוארת מן התקופה:

- (א) האיובית
- (ב) הצלבנית
- (ג) הביזנטית
- (ד) הממלוכית

295. את סמלו של ביברס ניתן למצוא ב:

- (א) אשקלון ואשדוד
- (ב) לוד ורמלה
- (ג) ירושלים ולוד
- (ד) בניאס ודן

296. תקופת שיא בבניית מדרסות בירושלים היתה במאה ה-

(א) 12

(ב) 13

(ג) 14

(ד) 18

297. השליט שציווה להרוס את כנסיית הקבר הוא:

(א) מונומכוס

(ב) בייברס

(ג) אל חאכם באמר אללה

(ד) צאלח א דין

298. מוקרנס ואבלק הם מונחים מתחום:

(א) ארכיטקטורה צלבנית

(ב) אדריכלות מוסלמית קדומה

(ג) אדריכלות עותמאנית בלבד

(ד) אדריכלות ממלוכית

[לסיכום ההרצאה על התקופה הערבית הקדומה](#)

[לסיכום ההרצאה על התקופה המוסלמית-ערבית השנייה](#)

[לסיכום ההרצאה על האסלאם](#)

[לשאלות על התקופה המקבילה – התקופה הצלבנית](#)

[לשאלות על התקופה הבאה – העת החדשה – המפעל הציוני, ימי המנדט והקמת מדינת ישראל](#)

[לסיכומים ודוחות מקורס מורי דרך](#)